

Mobiliteitsbrief

maart 2010

voor een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid
12e jaargang, nr 114 · verschijnt maandelijks behalve in juli en augustus

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden.

Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen, gemeente- en provincieraadsleden en volksvertegenwoordigers en alle geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar.

Foto: Bart Lasuy

Autodelen

Er zijn twee manieren om autodelen te organiseren. Cambio biedt een totaalpakket aan en Autopia hanteert een netwerkformule. Elke methode heeft zo zijn voordelen, maar een constante bij het welslagen van deze projecten zijn gemotiveerde gemeentebesturen. Na grote steden stappen nu ook kleinere besturen in het autodeelverhaal.

Steeds meer gemeenten ontdekken autodelen

Autodelen in Vlaanderen wordt stilaan groot. Cambio en Autopia tellen samen ruim 3.500 leden, goed voor meer dan 220 wagens. Waar het lokale bestuur het autodelen actief ondersteunt, is het succes het grootst.

ook de verplaatsingen van de gemeentediensten. Sommige kunnen voor hun verplaatsingsgebruik maken van de deelwagens.”

Cambio vraagt nog enkele inspanningen van de lokale overheid. Het reinigen van de auto's gebeurt door en op kosten van de stad. Die springt ook financieel bij als de wagens niet voldoende gebruikt worden, wat zeker in de beginmaanden niet onmogelijk is. De gemeente richt verder enkele parkeerplaatsen in specifiek voor autodelers. En tot slot heeft ze ook een belangrijke taak in de communicatie over autodelen, via haar website en haar infoblad.

Meer info: www.cambio.be

Particulier autodelen

Autopia is de organisatie die particuliere autodelers ondersteunt. Dat zijn mensen die een auto delen of er samen één aankopen. Zij kunnen lid worden van Autopia. De organisatie brengt kandidaat-autodelers samen, stelt een standaardcontract en een huishoudelijk reglement ter beschikking, heeft reken-

Enkele cijfers over autodelen

	Cambio	Autopia
Aantal gemeenten	10 *	21
Aantal leden/gebruikers	2754	850
Aantal wagens	110	115

*Lier en Zwijndrecht gaan in maart 2010 als elfde en twaalfde stad van start.

Cijfers maart 2010

“Elk project moet op zichzelf levensvatbaar zijn.”

Geert Gisquière, Cambio

Cambio is een private onderneming die deelwagens aanbiedt aan haar abonnees. De drempel is laag: leden reserveren via het internet of de telefoon een wagen, halen die af aan de standplaats en brengen hem na gebruik terug. Maandelijks ontvangen ze een factuur op basis van het aantal gereden kilometer en de duur van het autogebruik. Cambio is in Vlaanderen in tien steden actief, ook in kleinere steden zoals Turnhout, en in de rand van Antwerpen zoals in Mortsels. “Elk project moet op zichzelf levensvatbaar zijn en daarom is een goede samenwerking met de stad absoluut noodzakelijk”, zegt Cambiodirecteur Geert Gisquière. “Eerst gaan we na of er interesse is bij de inwoners. Doorgaans gebeurt dat aan de hand van een bevraging op de gemeentelijke website of in het informatieblad. Daarnaast bekijken we

schema's om de kilometerprijs van de wagen te bepalen en zorgt voor een online kalender waar leden de deelauto kunnen reserveren. “Particulier autodelen kan overal, in de stad of in een landelijke gemeente. De enige voorwaarde is dat de autodelers bij elkaar in de buurt wonen”, zegt coördinator Jeffrey Matthijs. “In steden zijn het vaak mensen die geen auto hebben, op het platteland hebben ze er dikwijls wel één maar willen ze de aankoop van een tweede wagen vermijden.”

Net als Cambio hecht Autopia veel belang aan een goede samenwerking met de stad of de gemeente. Autopia is goed in het samenbrengen en ondersteunen van groepen autodelers, het lokale bestuur is sterk in de communicatie met zijn inwoners. Autopia onderhandelt ook met steden en gemeenten over voordelen voor haar leden: een vaste standplaats voor de deelwagen, een gratis parkeerkaart, de betaling van het lidgeld bij Autopia. “Het succes is het grootst in gemeenten die het autodelen echt steunen”, weet Jeffrey Matthijs.

Meer info: www.autodelen.net

“Het succes is het grootst in gemeenten die het autodelen echt steunen.”

Jeffrey Matthijs, Autopia

foto: Autopia

Cambio

Lier: de stad staat borg voor een minimale omzet

■ Samen met Zwijndrecht is Lier de jongste Cambiostad. Het project ging er in maart 2010 van start met twee deelauto's. Ook de stadsdiensten zullen er gebruik van maken.

Foto: Lier

"De stad vertolkt een voorbeeldfunctie in het autodeelverhaal."

Jan Hermans, schepen van Mobiliteit Lier.

Op de Vismarkt, in het centrum van Lier, werden eind februari 2010 de twee parkeerplaatsen voor de eerste twee deelauto's in gereedheid gebracht. Jan Hermans, schepen van Mobiliteit, schat dat bij de start in maart meer dan tien Lierenaars al abonnee zullen zijn van Cambio. De stad zal in de komende weken en maanden de inspanningen opdrijven om het initiatief nog breder bekend te maken. Zo was er op 4 maart 2010 alvast een informatievergadering en ook in het gemeen-

telijke informatieblad en via de website zal extra over het autodeelproject worden gecommuniceerd.

Naast de particuliere gebruikers zullen ook de stadsdiensten met de deelauto's rijden. "De stad vertolkt hierin een voorbeeldfunctie", verklaart Jan Hermans. "Vorig jaar reeds, nog voor de zomer, heeft het College beslist om met het oog op de eventuele start van Cambio twee oude dienstvoertuigen niet te vervangen. Nu de deelauto's er komen, zal dat een mentaliteitswijziging vragen. We zullen meer moeten nadenken over ons verplaatsingsgedrag en de wagen op tijd moeten reserveren. We leggen de afspraken over het gebruik van de deelauto's in een dienstnota vast."

Lier staat zelf in voor het reinigen van de wagens maar het technische onderhoud is

Foto: Cambio

Cambiowagens moeten gereserveerd worden, wat automatisch aanzet tot nadenken over het verplaatsingsgedrag.

volledig voor rekening van Cambio. De stad staat ook borg voor een minimale 'omzet' per wagen per maand. Wordt dat bedrag niet gehaald door de particuliere gebruikers en de stadsdiensten samen, dan past Lier het verschil bij. De stad heeft er dus alle belang bij dat het project een succes wordt.

De aanloop in Lier

2009

2010

voorjaar 2009:

- een inwoner spreekt schepen voor Mobiliteit Jan Hermans aan over autodelen.
- Cambio-directeur Geert Gisquière licht het concept toe op de stedelijke plangroep verkeer.
- de stad neemt contact op met Turnhout en Oostende, twee steden waar net een behoeftepeiling over autodelen loopt bij de bevolking.

september-oktober 2009: via een enquête op de stedelijke website peilt Lier naar de interesse bij zijn inwoners. 120 burgers geven langs deze weg hun interesse te kennen.

december 2009: op een informatievergadering van Cambio en de stad komen vijftig geïnteresseerden af.

januari 2010: de samenwerkingsovereenkomst tussen de stad en Cambio wordt ondertekend.

februari 2010: de twee Cambioparkeerplaatsen worden in gereedheid gebracht.

maart 2010: het autodeelproject gaat van start.

Mortsel: koudwatervrees ongegrond

Foto: Mortsel

"Starten met autodelen is makkelijk en kan heel snel gaan."

Steve D'Hulster, schepen van Mobiliteit Mortsel.

Mortsel heeft sinds 3 juni 2009 twee Cambiowagens. Eentje kreeg een standplaats voor het stadhuis, de andere bij 't Parkske. De stad richtte de twee parkeerplaatsen in: markeren met witte verf, plaatsen van een parkeerbord E9a met onderbord 'autodelen' en van een informatiebord 'Cambio', plaatsen van een parkeerbeugel om te vermijden dat andere automobilisten de plaats zouden innemen. De wagens kregen van het stadsbestuur een parkeerkaart autodelen zodat de gebruikers overal in Mortsel gratis kunnen parkeren.

Intussen zijn er al meer dan dertig autodelers, overdag is de bezettingsgraad van de wagens hoog. De stad overweegt een uitbreiding met een derde wagen zodat ook de eigen diensten van de deelauto's gebruik kunnen maken. "Veel gemeenten denken dat autodelen invoeren, moeilijk is. Ook in Mortsel was er aanvankelijk wat koudwatervrees. Tot Cambio zichzelf kwam voorstellen aan het bestuur. Starten met autodelen is makkelijk en het kan heel snel gaan", zegt mobiliteitschepen Steve D'Hulster.

Autopia

Autopiagroepen hebben parkeerplaats in Leuven en Mechelen

Particuliere autodeelgroepen kunnen in Leuven een vaste parkeerplaats krijgen voor hun deelwagen, als het kan voor de deur van een van de groepsleden of toch minstens in de onmiddellijke omgeving. De politie onderzoekt de aanvraag en geeft een advies aan het college van burgemeester en schepenen. Wordt de aanvraag goedgekeurd, dan wordt de parkeerplaats afgebakend met een groene coating en krijgt ze een bord 'parking autodelen'. Momenteel zijn er vier dergelijke parkeerplaatsen in de stad, een vijfde is in aanvraag.

De politie controleert aan de hand van de nummerplaten regelmatig of de plaatsen niet door andere automobilisten worden ingenomen. De autodelers krijgen een gratis bewonerskaart, niet-autodelers moeten in Leuven betalen voor een kaart.

Ook in Mechelen hebben twee Autopia-groepen een voorbehouden, vaste parkeerplaats in een zone met een hoge parkeerdruk. De acht groepen in de stad beschikken ook over een bewonerskaart die geldig is in alle parkeerzones omdat de leden vaak in verschillende zones wonen.

Foto: Kluwer

Als het college de aanvraag goedkeurt, krijgen autodelers een vaste parkeerplaats.

Evergem bereidt start Autopia voor

■ In de Evergemse deelgemeente Kluizen gaat binnenkort een eerste autodeelgroep van start. Het project kreeg vorm vanuit een wel heel bijzondere invalshoek: de noord-zuidproblematiek.

Evergem ligt tussen Gent en het Meetjesland. Het is een uitgestrekte, vrij landelijke gemeente met drie grote kernen – Evergem, Ertvelde en Sleidinge – en enkele afgelegen, kleine kernen. Enkele jaren geleden vertoonde de gemeente de film 'An inconvenient truth' van Al Gore in het cultureel centrum. Een project dat daaruit voortvloeide was een tentoonstelling in de bibliotheek over

het verband tussen duurzame mobiliteit en noord-zuid. De gemeente wilde het niet enkel houden bij sensibiliseren, ze wilde ook iets doen rond duurzame mobiliteit en onderzocht enkele pistes. Zo kwam ze terecht bij autodelen. De gemeentelijke raad voor internationale samenwerking en de minaraad namen het voortouw en gingen op zoek naar autodelers. Een tiental geïnteresseerden

"De gemeente betaalt het lidgeld van de eerste tien inwoners die instappen in het project."

Koen De Baets,
noord-zuidambtenaar Evergem

meldde zich. Een aantal komen uit de deelgemeente Kluizen, met die groep gaat binnenkort het eerste autodeelproject van start: één dame beschikt over een auto die zij niet vaak gebruikt en die zij ter beschikking wil stellen van anderen. "We hebben Autopia aangezocht om deze groep en andere kandidaten te begeleiden, daar is een budget voor vrijgemaakt", zegt noord-zuidambtenaar Koen De Baets. "De gemeente zal ook het lidgeld bij Autopia betalen van de eerste tien inwoners die instappen. Eens de eerste groep actief is, ben ik ervan overtuigd dat er nog zullen volgen. We hebben enkele mensen die absoluut willen autodelen maar die in hun buurt nog geen andere kandidaten vonden. Rond die mensen moeten we nu een groep proberen te bouwen."

Foto: Autopia

De gemeente Evergem ging zelf op zoek naar autodelers en probeert groepen te bouwen rond gemotiveerde kandidaten.

Wat kan een gemeente doen om autodelen te ondersteunen?

1 Communiceer over autodelen

De gemeente beschikt over enkele uitstekende kanalen om de inwoners warm te maken voor autodelen. Er plaats voor vrijmaken op de website, er regelmatig een artikel aan wijden in het gemeentelijke informatieblad, af en toe een informatievergadering organiseren, het helpt zonder enige twijfel. Cambio en Autopia ondersteunen de gemeente hierbij.

2 Geef zelf het goede voorbeeld

Steden en gemeenten beschikken zelf over een wagenpark waarvan sommige auto's maar weinig worden gebruikt. Voor die wagens kan een deelauto een beter alternatief zijn, niet enkel op milieuvlak maar ook financieel. Bovendien toont een lokaal bestuur zijn inwoners dat het zelf ook inspanningen doet.

3 Zorg voor goed gelegen parkeerplaatsen en een bewonerskaart

Autodelers hebben behoefte aan goed gelegen, vaste parkeerplaatsen. Voor Cambio gaan de gemeente en de autodeelonderneming samen op zoek naar geschikte locaties. Voor Autopia-leden is een vaste parkeerplaats in zones met een hoge parkeerdruk bijna een must om de deelwagen in de buurt te kunnen parkeren en hem ook makkelijk terug te vinden. Een gratis bewonerskaart is een bijkomende stimulans voor autodelers.

4 Betaal het lidgeld

Gemeenten kunnen de drempel om lid te worden bij Autopia verlagen door (een deel van) het lidgeld te betalen. Ze kunnen ook tussenkomen in het abonneegeld van Cambio, wanneer voor die formule gekozen wordt.

5 Kom tussen in het busabonnement

Openbaar vervoer en autodelen zijn complementair. Openbaarvervoergebruikers die maar af en toe een auto nodig hebben zijn hét doelpubliek voor autodelen. Vandaar dat Cambio en Autopia momenteel onderhandelen over een derdebetalersysteem bij De Lijn. De gemeente zou een deel van het busabonnement van autodelers kunnen betalen. Omdat de onderhandelingen nog lopen, is het voorlopig wachten op definitief uitsluitel.

Een andere optie die onderzocht wordt is om het abonnementsgeld bij Cambio te betalen voor inwoners die de nummerplaat van hun wagen inleveren (en die daardoor gedurende een jaar gratis met de bussen en trams van De Lijn mogen reizen).

Foto: Cambio

Openbaarvervoergebruikers die maar af en toe een auto nodig hebben zijn hét doelpubliek voor autodelen.

Waar is Cambio actief?

Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Lier, Mechelen, Mortsel, Oostende, Turnhout, Zwijndrecht.

Welke gemeenten hebben bij Autopia geregistreerde particuliere autodelers?

Aalst, Antwerpen, Brugge, Brussel, Dendermonde, Edegem, Evergem, Geel, Genk, Gent, Hasselt, Herent, Herentals, Kortrijk, Leuven, Liedekerke, Lint, Mechelen, Mortsel, Poperinge, Turnhout.

gegevens: maart 2010

Goed om weten

■ Mijn korte ritten

Met de campagne 'Mijn korte ritten' kan een gemeente groepen van burgers stimuleren om voor korte afstanden vaker met de fiets of te voet te gaan. Een gemeente kan gratis campagne- en promotiemateriaal bestellen en een infomoment aanvragen bij Mobiel 21.

Meer info: www.mijnkorteritten.be, marjan.frederix@mobiel21.be

■ De Grote Verkeerstoets

Op donderdag 27 mei 2010 kunnen alle klassen van het vijfde leerjaar in Vlaanderen deelnemen aan 'de Grote Verkeerstoets'. Aan de hand van foto's en filmpjes moeten de leerlingen 25 meerkeuzevragen beantwoorden die handelen over vijf verschillende verkeersonderwerpen: verkeerstekens, kruispunten, buiten het stadscentrum, binnen het stadscentrum en in het dorp.

Klassen van het vijfde leerjaar moeten op voorhand inschrijven via de website www.verkeerstoets.be. De leerkracht krijgt een paswoord voor elke leerling. Inschrijven kan tot 30 april 2010.

Meer info: Inneke Goyvaerts, inneke.goyvaerts@verkeerskunde.be, tel. 015 44 61 32.

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid kan uitgewerkt worden i.s.m. andere partners en overheden.

Website: www.mobielvlaanderen.be/convenants/. **Abonnement:** www.mobielvlaanderen.be/ (tijdschriften en nieuwsbrieven). **Redactieadres:** Sandra De Bel, Kluwer, Motstraat 30, 2800 Mechelen, sandra.debel@kluwer.be. **Redactieraad:** Dominique Ameele (MOW), Filip Boelaert (kabinet minister Crevits), Erwin Debruyne (VVS), Anneleen De Smedt (Agentschap Wegen en Verkeer), Frans Helon (MOW), Willy Miermans (Hogeschool voor Verkeerskunde), Marc Nuytemans (De Lijn), Bavo Smits (VSV), Dirk Verhoeven (MOW). **Verantwoordelijke uitgever:** ir. Fernand Desmyter, departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel.

© 2009 Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken.